

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre . . .	1 „ 50 „
Egyes szám ára . .	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
közlendő cikkek soronkint
10 kr díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Közművelődési egyesület.

Csik-Szereda, 1885. aug. 4.

I.

Ha az ember a magyar társadalmi közélet ez idő szerint felszínre kerülő jelenségeit és ezen jelenségek okait komolyan és figyelmesen tanulmányozza, s azokból a kor eszméit óhajtja megállapítani, lehetetlen, hogy fel ne tűnjék előtte azon rendkívül intenzív és élénk mozgalom, mely úgy a társadalmi, mint az állami élet minden terén észlelhető, s melynek társadalmi célját a par excellence képezi. A társadalom által kezdeményezett, az államhatalom által támogatott s az országszerte megalakult, vagy a megalakulás stádiumában levő közművelődési egyesületek kebelében folyó ezen hatalmas és a magyar nemzeti öntudat élnéklüléséről tanuskodó mozgalom szociális tekintetben rendkívüli jelentőséggel bír. A kultúra terjesztésének fegyverével kezében halad az előre kitzúzott s a gondolkodó fők előtt határozottan ismert célja felé. A magyar nemzeti nyelv megizmosításának magas szociális célja lengi át azt minden mozzanatában s e törekvése csak tiszteltetelméltó lehet, mert hiszen a legtisztább és legönzetlenebb hazafiságból származik. A magyar társadalom és állam öntudatra ébredt, felfogta a kor intő szavát, hallgatott arra, számot vetett helyzetével, melyet a nemzetek sorában betölt s meggyőződött arról, hogy ezen Magyarországnak nevezett földön kizárólag a

magyar culturának van létjoga, melyet minden e hazában élő nemzetiségnek — hogy el ne maradjon a kortól — mulhatatlanul el kell sajátítania. Ezen nemzetképző szociális mozgalom magyar nemzeti jellegével meg akarja tanítani a magyar nyelvre e hazának minden polgárát, hogy ez által is lehetővé tegye úgy anyagi, mint szellemi jóllétük előmozdítását s utját egyengesse egy még nagyobb erővel megindítandó állami mozgalomnak, melynek hivatása lesz megteremteni a magyar nemzetet úgy, hogy az mind szellemében, mind nyelvén, mind érzelmében magyar legyen.

A kor vetette fel e nagyszerű gondolatot, e magas szociális eszmét; a kor szelleme idézte fel ezen szükséges mozgalmat, melynek útját állani nemzetiségi szükséglet, kicsinyeskedés vagy erőtlenség akadékoskodás nem lesz képes soha.

A nemzet legjava áll a mozgalom élén, mely tekintélyes voltánál fogva elég garantiát rejt magában arra nézve, hogy a törekvései elé gőrdülő akadályokkal és nehézségekkel megküzdhesen, s hogy megvalósítsa azt, a mit a magyar nemzeti szellemnek a magyar kultúra és a magyar nyelv terjesztése tekintetében ígért.

Három faktor áll ezen mozgalom szolgálatában: társadalom, állam és közművelődési egyesületek. És ez a három faktor óriási hatalmat képvisel. A társadalom szolgálatában rendkívüli tevékenységet fejt ki a sajtó, az államéban a tör-

vény és alkotmányosság alapján működő kormányzati hatalom, s a közművelődési egyesületekben azok tagjainak intelligenciája, tekintélye, társadalmi állása, s végül az általuk kulturális célokra összehozott vagyon. Nincsen szándékunkban ezen tényezők rendelkezésére álló egyéb nem kevésbé jelentős eszközökre is rá mutatni, mindazonáltal jelezni kívánjuk, hogy a most felsorolt factorok oly hatalmat lesznek képesek karöltve kifejteni, hogy azzal szembeállani teljes lehetetlenség lesz.

E mozgalom jogos, szükséges voltát be kell látni mindenkinek, ki e hazában lakik, mert nem célja a nemzetiségeket nyelvüktől megfosztani, mert az anyanyelv az embernek legdrágább kincse, mit a természettől kapott; hanem a magyar kultúra terjesztése által fel akarja őket emelni arra a polcra, a hol minden polgárosult nemzetnek, mint politikai egységnek, a kor kívánalmi és az európai civilizáció követelményei folytán állani kell.

A ki ezt a szép hazát, melyet ezer év óta bír a magyar nemzet, szereti, s a ki a hazafiságot nem pusztán ajkain viseli, de szívében érzi és ápolja, a ki magát igazán jó hazafinak tartja: annak ezen fentebb érintett társadalmi mozgalommal, melyet a korszellem teremtett, az

államhatalom tekintélyének teljes sú-lyával támogat, szembe szállani nem szabad.

A nemzetiségi particularis érdekek ápolásának ideje lejárt. Egy új, szebb korszak vette kezdetét, mely a közérdeket tolta előtérbe akkor, midőn megindítja a nemzetképzés hatalmas munkáját. E mozgalom a kultúra szelid fegyverét használja csak, de irgalmatlanul fogja elgázolni azokat, kik a jogos nemzeti aspirációk megvalósítását lehetetlenné tenni, vagy e nagy munka befejezését megakadályozni akarják. A művelődés szelid eszközeit könnyen fel lehet cserélni másokkal, melyek alkalmasak lesznek az izgágák és oktalanul elégtelenedők alapos megfélemezésére; s a fennállásának megerősítésére s a magyar államiság megizmosítására törekvő társadalom, hisszük, ha szükség lesz rá, tudni fogja mit kell tenni azokkal, kik botorul s lehet, hogy inkább konokosság és merő rosszakarathoz elfojtani szeretnék a kor eszmét, s meg fogja tanítani az ellenszergüldöket arra, hogy mit jelent e mondat: „Ki velünk nincs, az ellenünk van“. E mozgalmat pedig a legjobb hazafiak intézik.

S—.

Néhány adat az egészségtan köréből.

(Folytatás.)

Hogy kisebb-nagyobb foku légvonat mily betegségeket okozott, arra magam is számos

A „Székelyföld“ tárczája.

Haragszol-e?

Haragszol reám? Oh, de bohó vagy,
Azt bántani, ki legjobban szeret!
Legyen szent a béke! mosolyogj rám
És nyujtsd felém bársony kis kezéd.

Oly furcsa vagy így, durczás ajakkal!
Jer közelebb és nézz a szemembe.
Mily félénk vagy! hogy huzódol tőlem!
Felém hajolsz, de félve, remegve.

Egy csókot! epedek egy csókodért!
Az lesz a legédesebb bocsánat,
S égő ajkad ha ajkamra tapad,
Szellőszárnyon száll tova a bánat.

Barnás hajad hadd simitom végig!
Ülj mellém s légy ismét vig, beszédes!
Higgy nekem és szeress, mint én téged,
Olthatatlan örök lánggal, édes!

!!!

Czukroshoz.

Tehetném, hogy átkot szórjak fejedre;
Kívánhatnám, hogy soh'se légy szeretve,
S mely úgy sajog mostan az én szívemben,
Folytonosan e fájdalom,
Ez a bánat epeszszén!

Nem átkozlak, ne hervaszszon a bánat;
Epedjenek rajongjanak utánad;
S az enyém a mily mélyre temetted,
Boldogságod oly magasán
Tündököljön feletted.

Majd, ha akad, a kit lelked úgy szeret,
Mint egykor én szerettelek tégedet
S ez nevet ki, ez játszik a szíveddel:
Akkor egyszer s utoljára
Gondolj rám . . . és feledj el!

Cs. Zs.

Kamilla.

(Elbeszélés.)

Irta Dobay János.

IV.

(Folytatás.)

Az ügyvéd távozása után Ákos és Kamilla ismét anyjuk mellett foglaltak helyet, tovább folytatni a megkezdett tanácskozást.

Az özvegy zavart, csaknem félénk pillantásokat vetett gyermekeire, mi az ő szokásos arisztokratikus hideg nyugalomával alig volt összeegyeztethető. Látszott, hogy akart valamit mondani, melynek kimondásától azonban fél. Végre összeszedve magát, lesütött szemekkel, remegő hangon szólt:

— Azon szomorú, vigasztalan állapot, melybe atyátok halálával jutottunk, köteles-

ségemmé teszi gondolkozni mindnyájunk sorsa felől. Én, a magam szempontjából ítélve meg az életet, legkevésbé sem osztom azon regényes eszméket, miket ti ifjuságotok és tetterőtök érzetében egy munkával és szorgalommal alkotandó életpálya iránt tápláltok. Szilárd meggyőződésemm most is az, mint eddig, hogy a mi helyzetünkben új életet kezdeni, egyenlő a megsemmisüléssel. Munka után élni, szép és felemelő lehet, de nem a mi állásunkbeli embereknek való. Nekünk fenn kell maradnunk bármi áron azon magaslaton, melyre születésünk helyezett.

A grófnő hosszas szünetet tartott, mintha várta volna, hogy gyermekei ellenvetést tegyenek; de azok érezve, hogy nagyfontosságú felfedezés előtt állanak, visszafojtott lélekzettel lesték a szót anyjuk ajkairól. A grófnő végre ismét megszólalt:

— Sokkal jobban szeretlek titeket, gyermekeim, és sokkal inkább szívemen fekszik jövődö boldogságotok, mintsem egy percig is osztottam volna azon eszmét, hogy az én gyermekeim, elvegyülve a tömegben, munkájuk után éljenek, mint közönséges emberek. S ezen nézetemet teljes mértékben osztotta báró Viski is, ki nagy részvéttel és igazi önzetlen barátsággal viseltetik családunk iránt.

— Nagyon lekötölező ránk nézve a báró

jóindulata, — szólt hidegen Ákos — de én nem tudom felfogni, hogy mily czímen szól bele családi ügyeinkbe, mikor tudomásom szerint nemcsak hogy nem rokonunk, de atyámmal sem állott semmi összeköttetésben.

A grófnő hideg, szuró pillantást vetett fiára s aztán fagyos hangon szólt:

— A báró egy nemes szívu ember, kinek jóindulatát meg kell becsülnünk; ő tud és akar is segíteni rajtunk.

— Én nem tudom, édes anyám, hogy a báró mily uton segíthet rajtunk: adósságainkat akarja-e kifizetni, vagy valami életmódot akar nekünk biztosítani, s teljesen ismeretlen előtttem az ok, a mi irántunk nagylelkűségre indítja; de arról bizonyos vagyok, hogy egy idegen embertől oly ajándékot elfogadni, a melynek alapja nincs s mely minket megaláz, elfogadnunk nem szabad. Én részemről csak olyant fogadhatok el valakitől, a miért nem kell pirulnom.

— Igen, édes jó anyám, — szólt Kamilla szeliden — mi a bárótól ajándékot nem fogadhatunk el.

— Sőt én a báró hosszas itt időzését sem tartom helyesnek — felelt Ákos izgatottan — s igen csodálkozom rajtad, édes anyám, hogy ezt te elűrod.

— Gyermekeim! Jól esik szívünknek a szerencsétlenség pillanatában egy részvevő barátot látni magunk körül.

példát tudnék felhozni, de ez alkalommal tér szűke miatt csakis egyet leszek bátor elmondani.

Nagyenyei deák koromban ismertem a többek közt egy szép kisasszonyt, ki rendszeresen az ablaknál szeretett kötni, vagy egyéb női munkáját végezni.

Ez persze különben talán nem lett volna nagy baj, de a miatt, hogy egyik ablaktányér egy négyyszög hüvelyknyi helyen ki volt törve, az ajtót pedig ha télen nem volt, mindig nyitva szorította tartani, igen nagy baj lett.

Hihetetlen, de mégis igaz. E parányi résen támadt kis légvonat azt eredményezte, hogy egyszer csak, mikor a kisasszony nevetett, a jobb szeme egészen félre, arcának jobb, a szája szintén félre, de az — ha jól emlékszem — arca balszélre húzódott, s onnan, a mig piczi kezeckéjével helyre nem illesztette, többé el sem mozdult. És ez — mert egyelőre orvossal közölni is genirozni valónak tartotta — így történt több ideig minden nevetésnél, ha csak nevetés helyett duczasságot csinálni eszébe nem jutott.

Egyszer azután, látva, hogy jó szándékból egyik is helyére nem jön, engedte magát bele beszéltetni, hogy a dolgot orvossal közöljék.

Az orvos hideg víz kurát alkalmazott, melylyel a szófogatlan szemet és száját három hét alatt teljesen megrégulázta. De azután a kisasszony is ügyelt arra, hogy légvonatba ne üljön.

Megjegyzem, hogy e légvonat okozta betegségeket nem azért emlitettem fel, hogy általuk valakit talán még az annyira szükséges szellőztetéstől is elriasszak, hanem csakis azért, mert nagyon sok emberen, főleg nőn, még ha az épen a legmiveltebbek közé tartozott is, tapasztaltam, hogy a légvonat ártalmas voltát vagy nem hiszi, vagy nem tudja, következőleg arra gyermekeit sem figyelmeztetheti.

Hány helyett látom, hogy a kis iskolás vagy óvodás gyermekek, miután a játékban jól kiizzadtak, megállanak vagy épen leülnek ezeknek a mi, még teljes szélcsendben is valószínűs légvonat-gyár keskeny utcáinknak végére! Egy vagy két nap mulva aztán jó a szolgáló jelenteni, hogy Sándorka vagy Teracska nem jöhet iskolába, mert valahol meghült s tüdőgyuladást kapott, vagy a legkedvezőbb esetben torok- vagy fő- vagy pedig fogfájása van. No még aztán főleg ha valakinek rossz fogai vannak, az tegye csak ki magát légvonatnak!

Nem mondom én azért, hogy e légvonatos udvartereken az azok mellett lakók gyermekei sohase játszdjanak; csak azt ohajtanám, hogy a már számtalanszor tapasztalt betegségek kikerülése céljából mondanák meg nekik a t. szülők, hogy ott leülve játszani, vagy játék után megizzadva akár leülni, akár megállani nem szabad.

Ha a szoba levegője akár ragályos, akár más ártalmas anyag által befertőztetett, a a különféle, mit sem használó illatos füstölők helyett legjobb a szobákat jól kiszellőztetni, azután pedig egy tányérra chlorsavas meszet

téve, azt a szobába letenni, vagy pedig a szoba padlóját karbolsavas vízzel locsolni.

Hogy szobáinkban télen is kellő mérsékletű és tiszta levegőt élvezhessünk, arra a fűtés is igen fontos befolyással van.

Ujabb időben számtalan, sokféle anyagu és szerkezetű tüzelő (kemence) van. Ezek közül, mint szobáink hőmérsékét legegyszerűbben tartók, nem sok fát pusztítók, a mellett mégis eléggé melegítők s nem szerföltött nagy nyílású kürtöken a természetes szellőztetést is elég jól eszközölk, legcélszerűbbek a jó szerkezetű agyagcserép vagy pedig a porcellán kályhák. Az érc és vaspléből készült fűtők azért nem célszerűek, mert azoknak anyaga igen gyors melegvezető lévén, igen gyorsan fölmelegszene ugyan, de épen olyan gyorsan is lehűlnek, minek következtében természetes, hogy mihelyt bennek a tüzelés megszűnik, azonnal a szoba is lehűl, s így az ember mellettk, főleg ha éjjel ki talál takarózni, nagyon könnyen meghűlhet. Ezt egyszersmind tapasztalásból is mondhatom.

14—16 Reamur fok melegenél nagyobbab csinálni lakószobában nem egészséges, mert a kik 17—20 vagy még annál is magasabb foku melegben ülnek, azok, ha a hidegre kimennek, sokkal inkább fáznak, egyszersmind sokkal könnyebben is meghűlnek.

Főleg a hol gyermekek vannak, ott még tévesebb dolog azt hinni, hogy minél nagyobb melegben ül az ember a házban, annál egészségesebb. Én legalább azt tapasztaltam, hogy minél nagyobb különbség van a lak- és hálósobabeli és külső levegő hőmérséke közt, annál könnyebben meghűl az ember; valamint az is, hogy egy pár igen jó családnál, hol — nem tudom azért-e, mert a gyermekeket szerették és féltették a hidegtől nagyon, vagy pedig a család nagyjai szerföltött szerették a nagy meleget, vagy pedig mindkét okból — a szobákban mindig oly nagy meleget csináltak, mint valami üvegutóban: a gyermekek vagy torokfájással, vagy nagyobb mérvű huruttal, vagy tüdőgyuladással, de valamivel folytonosan betegeskedtek.

Igazában kevésbé hűl meg kiűn az ember, ha benn a szobájában tűz nélkül, de persze jól felöltözve ül; hanem hát ez az emberek legnagyobb része által kivihetetlen lenne, mert fűtetlen szobában sem magasabb szellemi munkát, sem irást, sem a könnyebb öltözköztetést igénylő női munkát hosszabb ideig folytatni egészségünk megzavarása nélkül nem lehetne. Aztán meg a gyermekeknek is nagyon nehéz lenne mindig eskimósan felöltözve játszani, a nagyobbaknak — a hol még divatban van — hézi feladványaikat végezni sat.

Én ismertem egy olyan bárót, a ki egész férfi és öreg életében minden telet tűz nélkül, de bundába öltözve élt át és beteg soha sem volt, még csak akkor az egyszer sem, mikor 70 éves korában meghalt, mert a guta ütötte meg.

(Folytatása következik.)

Demeter Róbert.

vagyoni állapotunkat. Mély részvétellel és szeretettel beszélt rólatok s azon kietlen jövőről, melynek elébe néztek. Higgyétek el, gyermekeim, ha a bárót ekkor láttátok és hallottátok volna, más véleményt táplálnátok róla. A báró végre tiszteletteljes hangon kinyilvánítá, hogy a legnagyobb boldogság lenne rá nézve, ha a ti atyátok lehetne, hogy úgy gondoskodhassék rólatok, mint az irántatok érzett atyai szeretet diktálja. Én megértettem a báró nemes ajánlatát, hogy ő nekem férjet s nektek meg atyát ajánl, hogy így joga legyen mindnyájunk sorsáról gondoskodni, s habár ajánlatát egy kissé korainak is véltem, a ti jövőtök s boldogságtok tekintetéből nem mondtam ellent. Atyátok szelleme megbocsát nekem, hogy emléket megsértettem, mert tudja, hogy érettetek tettem.

A grófnő elhallgatott s lopva vizsgálá gyermekei arcán szavai hatását. Kamilla könnyezett s Ákos sápadt arccal nézett maga elé.

(Folytatása következik.)

Viszonzválasz

nagytisztelétű Székely János takarékpénztári elnök-igazgató urnak.)*

Oh, szent Kleofás! minő papolás, melyre nekem megokolnom kell!

Nem egészen hetven sorból álló olyan közleményben az elnök ur ellen elkövetni vélt azon bűnért, mely a való igazságnak többek által is ohajtott tiszteletteljes megmondásából állott, legalább is százötven-százhatvan sor kenetteljes leczkértetésben fűrésztetni árva fejemet!

Oh, szent inquisitio! könyörülj, segits rajtam és ne hagyj ellaposodnom az üres szóáradat, nagyzás és a valóságnak elferdítésében, miben, no meg az öndicsékvésben is, a nagytisztelétű elnök ur oly ön-elégülten kéjeleg.

Meddő dolgok hiu tárgyalásától szívesen megkímélném a mélyen tisztelt olvasó közönséget. De midőn e becses lapok 60-ik számában többek ohajtásához képest megjelent, minden tekintetben tárgyilagos (személylyel legtávolabbról sem foglalkozó) közleménykére olyan válasz adatik, melyről — ha a nagytisztelétű elnök ur neve alatta nem díszelgne — mindenki bizvást azt hihetné, hogy azt a tárgyilagosságot utolsó érvéből is kifogyott és a személyeskedés silány alomjára szorult s ott rágódó rabulista írhatta: ennek szó nélkül hagyása már csak a mélyen tisztelt közönségre való tekintetből sem engedhető meg. No meg a rám halmozott kedvességeket sem engedhetem rajtam száradni.

Viszonzválaszolniom kell tehát, noha a nagytisztelétű elnök ur válasza végén — csak önmagát kötelezőleg — ki is jelenté, hogy „Figyelő“-vel többé szóvitába elegyedni nincsen ideje.

És ezen viszonzválaszban igyekezni fogok lehetőleg tárgyilagos lenni. De a mennyiben ettől néhol mégis eltérnök, ez iránt bocsánatot kérek, mert erre a válaszhangja és magatartása kényszerítend, (?) melyhez nekem is alkalmazkodom kell.

De hadd térjek át a dologra. A mi e becses lapok 60. számában a 3 (három) hónap- és 23 napra vonatkozólag mondva volt, azt most is fenntartom.

Mert igaz ugyan, hogy az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 160. §-a azt mondja: „A részvénytársaság a kereskedelmi cégjegyzébe történt bevezetés és kihirdetés előtt létezőnek nem tekintetik.“ De ezen §. utolsó alienáját is tekintve, ez oly „alapos“ egyének előtt sem azt teszi, a minőnek a nagytisztelétű elnök ur Figyelőt feltüntetni kívánja, hogy a megválasztott igazgatóság — értesülésem szerint épen a nagytisztelétű elnök ur és egy satellese mulasztásai miatt — három hónap alatt a be- és kifizetések iránti kérvény beadásán kívül csaknem semmit se tegyen az üzlet minél sikeresebb megnyitásának előkészítésére; hanem az én „alapos“ felfogásom szerint ezen idő alatt mindent úgy elő kell vala készíteni, miként ez az alakuló közgyűlésen is hangoztatva volt, hogy legkésőbb folyó évi július 1-én az üzlet megnyitása iránti alapszabályszerű közzététel (108., 109. és 110. §§.) levél és hirlap útján, ha nem sietve is, de haladéktalanul eszközölhető legyen.

Hogy ezzel szemben mi történt s mi nem történt, az részben nyilvánvaló, más részben pedig, a mig erre kényszerítve nem leszek, az intézetnek általam is megóvni ohajtott reputatioja érdekében felsorolni nem ohajtom.

Hiában teszen ezen idővel (az április 19. és július 1. közé eső idővel) a nagytisztelétű elnök ur egy valóban „bankierszerű“ számitást, hogy t. i. a beczegezés június 3-án történvén, így Figyelő állításából 3 hónap kiesik; hiában akarja feltüntetni azt, hogy a június 3. és július 6. közötti időt mennyi tengerséges (de a nagytisztelétű elnök ur válla aligha nehezedett) munka absorbeálta; hiában állítja tévesnek a 23 napra vonatkozó állítást is: mert a beczegezés ily későn történte is épen az ez iránti lépések késedelmes megtételéből s nem talán az erre hivatott hatóság mulasztásából származott; s mert

*) E helyen a vitát befjezettnek tekintjük.

Szerk.

engedjen meg a nagytisztelétű elnök ur szerinti „alapos“ ismereteimnek is annyit, hogy egy rendes vezetés- és könyvvittel bíró bármily nagyforgalmú pénzintézet felévi zárszámadásának elkészítése sem vesz igénybe annyi időt, mennyit erre és a néhány butordarab stb. leltári átvételére felhasználnak feltüntetni és elhítni szeretne; és mert a 23 nap épen a saját diszes neve aláírásával megjelent közlemény azon nyilvánítására volt fektetve, hogy „a kézdívárshelyi kiségitő takarékpénztár-egylet mult június hó 30-án üzletét megszüntette — s július 1-én a kézdívárshelyi kiségitő takarékpénztár részvénytársaság ujonnan választott igazgató-sága nyitotta meg a részvénytársaság üzletét“.

Am nekem az mindegy, bármelyik állításhoz ragaszkodjék is most, t. i. a július 1. vagy 6-án történt üzlet-megnyitáshoz, de oly alapos férfiu, mint a nagytisztelétű elnök ur is, beláthatja, hogy egyik vagy másik állítás hamis, és csak a rajtakapottság folyamodhatik ilyenhez, hogy kivághasson.

Hiában akarja ezen és hasonló mulasztásokkal szemben magát a gazdálkodás palástjával fedezni, mert az e nemű gazdálkodásra épen a vezetésének örvendő (?) pénzintézet reá nem szorult. Szíveskedjék inkább e palástot innen félretenni s ott használni fel, a hol erre igazán nagyobb szükség lehet.

De ha szüksége volna is a kiségitő takarékpénztárnak az e nemű s még ezen becses lapok kiadója által is méltán megrótt gazdálkodásra, azt az alapszabályok határozott és félreérthetetlen rendeletével szemben törvényszéges nélkül nem teheti.

Hiában ölti fel ezen mulasztások leplezésére a tetszeshajhászat azon köpenyét is, hogy a befizetett részletekre a részvényesek kamatot is élveztek, „a mi teljesen szokatlan az ilyen nemű intézetek élet-történetében“, mert hogy a folyó évi február 1-től június 30-ig befizetett részlet-összegek kamat nélkül üzleti forgalomba nem hozhathtak, azt nemcsak oly alapos és széles ismeretű férfiak, mint a nagytisztelétű elnök ur, hanem a Figyelő-féle simplex emberek esze is csak felfogja.

Hát ugyan kérdem egész szeretettel a nagytisztelétű elnök urat: mire is lehetett volna azon időközi kamatokat helyesen és jogosan fordítani, melyeket az aláírt részvényesekre folyó évi február 1. és június 30. közti idő alatt befizetett és az üzletmegnyitás előtt forgalomba hozott részösszegek jövedelmeztek, ha nem az ezen összegeket befizetettek javára? Bármily feneketlen mélységű banktudomány sem felelhet erre mást, mint azt, hogy: semmi másra, mint a részvényesek javára.

Hiszen ez a kereskedelmi törvény 165. §. második alienájából kifolyólag kikötés nélkül is csak köteleesség volt. Hiszen ezt még akkor is meg kellett volna tenni, ha a részletfizetések egyszerű takarékpénztári betétként kezeltettek volna. Mire való tehát a köteleesség teljesítésével a rám háritani igyekezett „nagy garral“ mint érdemmel dicsekedni? és az unos-untalan szememre hányt „alapos“ ismereteket ily kirívóan ragyogtatni?

Ismétlem itt is, hogy e helyett jobban teszi vala, ha nemcsak azt írja meg, miszerint az üzletnap hétfő, hanem azt is, hogy a váltók mikor számitoltatnak le s illetve a kölcsönök mikor vehetők fel, mert ezeket az üzlet-nap alatt a nagy közönségnek nagyon sok tagja nem érti s annál kevésbé azt, hogy a takarékbetétek mikor fogadtatnak el. Mert látja, több pénzintézet példája és a dolog természetéből indulva, én még most is azon — lehet — téves hitben élek, hogy a takarékbetétek minden nap elfogadtatnak. S ily téves hitben még sokan s vidéki egyének is lehetnek, kikre különösen terhes volna, ha néhány forintocskát elhelyezni kívánván, oly napon fáradszának, mikor azt nem fogadják el; tehát ennek közlése szükséges lesz vala.

Jól tette volna, ha a sajtóhibát szokás szerint kiigazíttatja vala, mert ez igen sok téves magyarázatra okot szolgáltatott és az intézettől sokakat visszatartani képes természetű sajtóhiba vala. Még jobban tette volna,

ha közli vala azt is, hogy az ingatlanokra adott kölcsönök 6 havonkénti részlet törlesztés mellett utalványoztatnak, (35. §) miként első közleményemben, sokszor szememre lobbantott „alaposságom“, „alapos ismereteim“ szerint, sejtetem, és nem 4 havi törlesztésre, mint ezt hosszas praxisa után ily alaptalanul állítja.

Az alapszabályszerű hirdetéssel csakis akkor és úgy teszi magát neveltségessé az igazgatóság, ha oly csigamódu eljárást követ más irányban is, a milyenről a k. b. o. f. h. i. is szólhatna, vagy talán már szólt is, a mely a pénzkészletnek oly nagymérvű s indokolhatlan csökkenését vonta maga után a mult hó végső napjaiban. Csak ily uton nem tudja a hitelt keresőket kielégíteni s magát neveltségessé, de mássá is tenni. Az alapszabályszerű hirdetményt a szövegkezel félvéli zármérlegének szétküldése által koránt sem pótolta, mert a célja és rendeltetése mindkettőnek különböző s egyik sem pótolhatja a másikat, bármily erősen hinné is ezt.

Arról azonban a nagytiszteletű elnök ur bölcsen hallgat, hogy eme hirdetés a takarékbetétek szaporodására s ezáltal a neveltségesség kikerülésére is talán több befolyást gyakorolhatott volna, mint saját elhelyezett és elhelyezendő tőkéi, hanem a helyett, tán épen magából kiindulva, azt veti szememre, hogy „Figyelő ur nem sietne tőkéivel az igazgatóság segítségére, hogy megmentse a neveltségességtől“. E nekem szánt felánk az ezt használatot soha méltóbban nem találhatja, mint épen ezen kérdésnél. Én tehát vissza nyujtom neki e silány eszközt, hogy használja, ha tetszik, önmaga ellen.

Én azt nem tagadom, hogy a takarékpénztári ügyek tán mások tekintetében is hiányos ismeretekkel bírok s hozzám hasonló elmaradott és obscurus ember még igen sok lehet. De azért talán nem kell vala ezen „alapos ismereteimet“ oly unos-untalan szememre lobbantani, mert e hiányosság onnan is lehet, hogy a váltók leszámoltatása, takarékbetétek elhelyezése, kamatok és osztalékok fölvétele végett talán nem fordulok annyit a takarékpénztárakhoz, mint a nagytiszteletű elnök ur, miáltal hiányos ismereteimet gyarapíthatnám.

S épen azért, midőn ezen hánytorgatásokat az osztogatóra egész tisztelettel visszaruházom, itten azt is vissza kell utasítanom, hogy a Figyelő-féle emberek, ha busás osztalék nem lenne, hajlandók lennének az igazgatóságot megkövezni. Visszaütasítom azt is, hogy Figyelő követ dob azon férfiakra, kik ezt (t. i. a kamatoztatást) minden jutalom nélkül eszközölték; visszaütasítom azt is, hogy e férfiak Figyelő elölittel s kárhozzatással jutalmazná.

Mert vagy tudja a nagytiszteletű elnök ur azt, hogy kit rejt a Figyelő név, vagy nem tudja. Ha tudja, azt is tudnia kell, hogy Figyelő és a hasonfajtájú emberek a 60. számban megjelent közleményen kívül a takarékpénztári igazgatóságokkal sem szóban, sem írásban a jelzett irányban nem foglalkoztak, annál kevésbé pedig épen osztalék vagy kamat tekintetéből; tudnia kell azt is, hogy Figyelő senkire követ dobni nem szokott, előítélettel s kárhozzatással semmiféle igazgatóságot nem illetett; s midőn e tudással szemben mégis az ellenkező vádat szórja a világ elé, nemcsak nem mond igazat, hanem hamisan vádol. Ha pedig nem tudja Figyelő kiletét, ekkor még rosszabb akaratulag és alaptalanabban jár el, előtte ismeretlen egyént ily galádul gyanúsítván!

Ilyeneket s továbbá kötekedési szándékokot és feltűnni vágyást is csak az vethet szemére Figyelőnek, ki a legheylesebb s legjogosabb felszólalásokat is kötekedésnek s feltűnni vágyásnak szeret és szokott bélyegezni s azon gyanura is impulst adni, mintha Figyelő a nagytiszteletű elnök ur állása iránti irigységből szólalt volna fel, — t. i. azon állás miatti irigységből, mely állásra, saját tudása szerint is, soha még nem is gondoltam — úgy vélekedvén, hogy az ilyszzerű s nagyon könnyen hitreható vádakkal érvelni és bármit is agyon csapni legkönnyebb és legkényelmesebb.

Még egyet. Oly egyének részére, kik a helyzettel, no meg valami egyébbel is, elégedetlenek, rendszeren azon gyerekes fogás szokott kapóra jöni, hogy a félreállítás, a faképnél hagyással fenyegetőznek. De ettől rendszeren senki sem szokott félni; s a jelen esetben valóban nem is félhet, mert tudomásom szerint az igazgatóság nagy része kedvvel és dicséretes ambícióval teljesíti feladatát és soha meg se gondolta a félreállást, s mert az ily félreállítás és faképnél hagyás útját a keresk. törvény 192. §. is szabályozza, miről engemet korholó nagytiszteletű elnök ur, úgy látszik, nagyon alaposan megfedkezett, és mert Kézdi-Vásárhely város intelligenciája — hála Istennek! — nem oly szegény, hogy magát nélkülözhetlennek hívó egy-két egyént igen könnyen ne pótolhatna.

Azonban az ily faképnél hagyásra semminemű újabb ok szolgáltatva nem lévén, haez mégis bárkinél is szándékban van, annak korábbi keletűnek kell lenni, a mit csak sajnálni lehet; de én részemről úgy vélekedem, hogy nemcsak az ily urakat, kik a nyilvánosság elé tartozó maguktartására vonatkozólag a legjogosabb, leghelyesebb és legjobb irányu felhívást is oly zokon veszik, hogy mindjárt fenyegetőznek, hanem még az elkészült katonát is döresség minden erővel visszatartani; mert az ilyenekkel a hazát amugy sem lehet megmenteni, sőt időközben társainak is elrontaná kedvét, s elvégre a legelső kedvező alkalommal mégis csak eliramodnák.

Sohasem állítottam, hogy a nagytiszteletű elnök urat nem a közbizalom állította azon helyre, a honnan beszél; de egész tisztelettel figyelmébe ajánlom, hogy a közbizalom még mások iránt is nyilvánult olyan mértékben és még sincsenek azzal oly túlságos nagyra. Figyelmébe ajánlhatnám azt is, hogy ezen közbizalom a törvény és az alapszabályoknak több, de az utóbbiaknak (különösen egy providentialis §-ának teljesítésétől is feltételezve van. E feltételnek pedig mai napig aligha elég lett téve. Nehogy tehát a félreállítás nótája úgy jöjjön ki, mint a — „megvetlek, rózsám, ha nem kellek“.

Kijelentem végül, hogy azon bokros érdekeket és állásokat, melyekkel a nagytiszteletű elnök ur általam is ismert mérvben több intézet- és intézménynél bir, talán senki sem méltányolja jobban és irigylí kevésbé, mint én. Ok nélkül veti tehát szememre az irigkedést is. De annyi igaz, hogy én, ha száz annyival bírnék is az ilyenekből, azok közül csak egyet is fölemlíteni nem volnék képes, mióta — tán még normalista koromban — megtanultam volt bizonyos némettől, hogy: **Eigen Lob s...t!**

Talán már hossza is nyult viszonzalásom. Végzem azon kérréssel, hogy a kisegítő takarékpénztár igazgatóságának azon tisztelt tagjai, kik a válaszmegírásában semmi tekintetben sem kooperáltak, közre nem működtek, az elmondottakat nem érthetik magukra; s kérem, hogy ne is értsék. Ezt remélem is. Így szent lehet köztünk a béke!

Figyelő.

Különfélék.

— **Királyné Ő Felsége**, a háromszék megyei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet legfőbb védasszonya, magán pénztárából száz o. é. forintot adományozott az intézetnek ismét azon alkalomból, hogy a növendékek elmúlt tanévi tanulási érdemsorozata fölterjesztett.

— **A háromszék megyei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet** építkezése már annyira haladt, hogy a jövő hóban rendeltetésének átadható lesz. A jövő iskolai év megnyitása egész ünnepélylyé fog avatattatni e szépen fejlődő intézetben. Felszentelési ünnepély leendő alkalmi beszédekkel, imákkal, a tanítói dalkör énekeivel, este pedig közvacsora, hangverseny, táncmulatság.

— **Első mise**. Nyujtódon e hó 2-án mutatta be az első szent mise-áldozatot Zlamál Gusztáv ujonnan felszentelt ifjú pap. A manductori tisztelet Bálint Károly k-szentléleki apát-plebánus ur teljesítette, s kitűnő alkalmi beszédet mondott Zomorai Dániel imecsfalvi jeles plebánus, ki remek szónoklatával egészen elragadta a buzgó hallgató-ságot. A misét fényes ebéd követte az új pap

szülőinél, melyen különösen Bálint K. apátkanonok ur excellált szellemes és talpraesett pohárköszöntőivel.

— **Hymen**. E rovat alatt közöltük lapunk mult számában Kádár Ákos nagyszabeni kir. törvényszéki joggyakornok eljegyzését gelencei Jancsó Anna kisasszonnyal. Egy ma vett nyilatkozat szerint Kádár Ákos ur e hirt teljesen valótlannak nyilváníta s helyreigazítást kér, mit ezennel tettünk is.

— **A kásznói fürdőről** vettük a következő sorokat: „Tisztelt szerkesztő ur! Fürdőkön ugyancsak mostoha időjárás urakodik. Különösen 30-án oly hűvös levegő volt, hogy még sétálni sem mehetett az ember, ha csak azt nem akarta, hogy a magasból tust kapjon, a mihez itt könnyebben hozzá lehet jutni, mint egy meleg fürdőhöz, mert nálunk első sorban meg kell nyerni a szolgazemélyzet gráciáját s csak így kap meleg fürdőt a vendég. 30-án ide érkezett a Szőke Pista zenekara Kézdi-Vásárhelyről. Mihelyt meghallotta a vendégsereg a zenét, azonnal feledve lőn az időjárás mostohasága, s még ugyanezen napon egy kis rögtönzött tánczestély is volt, melyen megjelent a fürdővendégek színe-java, s ugyancsak vígan folyt a mulatság a Szőke Pisták felvillanyozó zenéje mellett egész éjjelig. Általában, mióta zenénk van, sokkal vidámabb kedélyhangulat uralkodik fürdőkön. — B. J.“

— **Nagy tűz** volt Dálnokban e hó 2-án (vasárnap). Miklós Imre, Miklós Péter és Miklós András nevű gazdáknak gazdasági épületei egészen a romboló elem áldozataivá lettek alig egy pár óra alatt.

— **Pályázat** hirdettetett a kézdiszentléleki kántortanítói állomásra. Határidő augusztus 20. A kántortanító összes jövedelme 750—800 ft-ra felmehet. Pályázni kívánók az egyháztanács elnökehez folyamodványukat beadván, próbára is személyesen megjelenni köteleztetnek. A választás folyó aug. 30-án lesz.

— **Nyilvános köszönet**. Kézdivásárhelyi ev. ref. diszes egyházunk kijavítására szívesek voltak adományozni a következő t. egyháztagek: Csengeri Józsefné 50 kr. Nagy Dániel k. végrehajtó 50 kr. Özv. Nagy Pálné 50 kr. Özv. Bodor Jánosné 50 kr. Id. Tóth Dániel 4 ft. Ifj. Tóth Dániel 2 ft. Jancsó Dávid pléhes 60 kr. Szabó Sámuel lakatos 5 ft. Benkő Lajos kereskedő 1 ft. Turóczy István csizmadia 1 ft. Szász Dániel csizmadia 50 kr. Id. Szotyori Mózes csizmadia 60 kr. Ifj. Benkő Pál 3 ft. Csizsár Dániel 50 kr. Benkő Sándor v. kapitány 3 ft. Id. Baka István 1 ft. Molnár Józsiás 15 ft. Kupán Károly 40 kr. Özv. Nagy Sándorné 1 ft. Id. Csizsár János 40 kr. Tilis János szücs 1 ft. Pánczél Noé 2 ft. Özv. Szócs Sámuelné 1 ft. Jancsó Dániel szabó 1 ft. Wincsendorfer Ferdinánd 1 ft. Ifj. Szotyori Dániel 2 ft. Csizsár Áron csizmadia 1 ft. Hatházi Dénes 50 kr. Ifj. Baka István 50 kr. Pál Ferencz 1 ft. Id. Csizsár Mózes 40 kr. Özv. Dézsi Dánielné 1 forint. — Fogadják a kegyes adakozók szíves adományaikért e helyen kifejezett leghálásabb köszönetünket. A Mindenható Isten, kitől jön minden áldás, árássa el kegyelmével, áldásával mindnyájukat s adja vissza bőségesen egyházunk javára hozott áldozataikat! Kézdi-Vásárhely, 1885. aug. 4. Székely János ref. pap, Török Bálint főgondnok, Köllönte Mózes algonok, Baló László h. jegyző, Balogh Gyula egyh. tanácsos.

— **Nyilvános nyugtatónyozás**. A háromszék megyei tanító-testület következő tagjai fizették be alulírt időig az 1885. évre eső egy ft segélyegyleti és a Simó Dénes elhalt testületi tag után eső 25 kr temetkezési díjakat: Tattiás Ferenczné, Simon Imréné, Simon Imre, Szabó Lajos, Kádár Lajos, Szentpéteri Mari, Solyom János, Erdős Gábor, Kónya Lajos, Baló László, M. Székely János, Mihályfalvi Károly, Nagy Gergely, Gáll Antal, Dózsa Anna, Balázs Ferencz, Demeter Róbert, Kovács Bálint, Cseh Lajos, Dancs Lajos, Cseh Izsák, László Lukács, Gyöngyösi István, Kiss Károly, Barabás Mór, Nagy Károly, Sipos Sámuel, Szabó Géza, Gál Károly, Koosis András, Bartha István, Nagy Árpád, Nagy Albert, Mauthe János, Rákosi József, Böleskény Ilona, Kiss Klára, Cserey Róza, Bresztovszky Ödönne, Izai Anna, Hamar Bálint, Kics Zsigmond, Szász János, Nagy Sándor, Forró Ignác, Mátyás Lajos, Lőrincz Lajos, Mihályfalvi István, Simó Vilma, Nagy

Imre, Sándor Áron, Fülöp Péter, Steisz Francziska, Vass Pál, Márkó József, Jakabos István, Incze Róza, Albu Sándor, Kiss Lajos, Faluvégi András, Cserei Gyula, Fábán Károly, Vass Dénes, Bodola Antal, Földes Géza, Kovács Ferencz, Imre Lajos, Vajna Mihály, Rohács Julia, Jancsó Mária. Csak a segélyegyleti egy ft tagsági díjakat a következők fizették be: Molnár Rafael, Barabás Ferencz, Magyarai György, Nyárádi Gerő, Kőszegi Róza, Csusz Anna, Pap Dávid, Szász Imre, Péter József, Szabeni János, Kásás György, Kovács Dénes, Hosszu Ferencz, Bideskuty Róbert. K.-Vásárhelyt, 1885. aug. 2. M. Székely János s. egyleti pénztáros.

RÖVID HIREK.

Ő felsége magánpénztárából az elemi csapások által sújtott csernowitzaiaknak 2000 frtot, a jég és árvíz által sújtott morvaországi lakosságnak pedig 7000 frtot adományozott. — **Uj főispánt** kaptak Kolozsmegye és Kolozsvár Báro Jósika Samu személyében. A lemondott Gróf Esterházy Kálmán a kolozsvári nemzeti színház intendantsává neveztetett ki. — **Konzulátust** állít fel a szerb kormány Temesvárt. A konzult már legközelebb kinevezik. — **Hueskában** (Spanyolország) e hó 29-én a fogyasztási adó miatt zavargás volt, minek következtében ott ostromállapotot hirdettek ki. — **A czár** rendeletet adott ki, melynek értelmében a kharkovi technológiai intézetbe az összes tanulóifjúság 10 százalékánál több zsidó tanuló nem vehető fel. — **A „Kolozsvári Közlöny“** azt az eszmét veti fel, hogy a mariseli útközetbeneselet „czigányhősök“nek, kik puskaropogás, fejsze- és bárdcsatogás között utolsó lehelletig huzták a Rákóczi-indulót, emléket állítsanak. A gyűjtésre a czigánybandákat hívja fel. — **A bécsi egyetem** a lefolyt nyári félévben 925 magyarországi, 98 erdélyi tanuló látogatta. — **A hamburgi sakkversenyek** alkalmából az első díjat egy magyar ember nyerte el, a budapesti születésű Gunsberg, ki a kongresszus ünnepies ülésén „mester“-nek nyilvánítottatott. — **Egy francia** mérnök és vegyész azt a javaslatot teszi, hogy a holttestek galvanoplasztikai uton óvassanak meg a megsemmisüléstől. — **Négy szentpáli legény** a Dunán akart átevezni, hogy a tulsó parton gyümölcsöt lopjanak. A háborgó Duna azonban felfordította csónakjukat, minek következtében hárman közülök a vízbe fultak. — **Párisban** közelebről egy bankhivatalnokot lakodalmából, menyasszonya mellől kísérték a börtönbe. Az elfogott vőlegény Brüsszelben sikkasztást követett el. — **Londonban** a mulcsütörtökön tizenhárom nagy gyár és áruaktár leégett. — **Egy lombardiai városban** egy kötél-tánczos, a torony és a paplak között felfeszített kötél elszakadván, lezuhant s egyik lábát eltörte. A kötelet tartó oszlop pedig eldőlvén, egy gyermeknek a lábát törte el. — **A föld legöregebb uralkodója**, Abdul Munin, a Borneo-szigeten levő Brunei birodalom uralkodója, néhány nap előtt száz tizennégy éves korában meghalt. — **Egy Bakos** nevű kolozsvári vasuti fűkezőt a predaeli állomáson a szél folytán becsapódott kapu a vonat alá ütven, elgázoltatott. — **Csolnokon** tett kirándulást az oxfordi egyetem evező-klubja Dovertől Calais-ig. Az átevezés 4 és fél órát vett igénybe. A gőzhajó ezen utat másfél óra alatt teszi meg. — **Csermőn** egy ifjú pár a szülők tudta és beleegyezése nélkül esküdött egymásnak örök hűséget. A menyasszony izraelita lévén, az esküvő előtt még ki is keresztelkedett. — **A szerb határon** a Dunán csirkáló pénzügyőri őrzőket közelebről egy dohánnyal telt csempészhajót vett észre. A csempészek a felszólításra nem akarván magukat megadni, a pénzügyőrök löttek. A csempészek közül hárman megsebesültek. — **Amerikában** Bakercity város börtönében tűz ütven ki, a fegyverek legnagyobb része bennégett. — **D.-Miholjac** községben (Verőczemegye) a mult héten tűz támadt, mely mintegy 30,000 frt kárt okozott. — **Maros-Vásárhelyt** Asztalos Pap Györgyné, úgy lehet, gyógyíthatlan betegsége miatt, mult hó 30-án kivégezte magát. — **A baromfi száma** az északamerikai Egyesült államokban az 1880. évi összeírás szerint 125,507,322 dbot, a tojások száma 456,910,916 tocsatot (közel 5483 millió darabot) tett. — **A kolera** hír szerint Marseilleben ismét felütötte fejét. Jul. 20-ka óta ott mintegy 50 ember halt el kolera-ban. — **Odesszából** távirják, hogy ott mult hó 30-ka óta nagy

vihar dühöng. Eupatoria közelében kilencz sóval terhelt vitorlás hajó a legénységgel együtt elsüllyedt. — **A kolozsvári ködöbálás** ügyében a kolozsvári kir. törvényszék előtt szept. 14-én tartják meg a nyilvános vég-tárgyalást. — **100,000 frtot** hagyott hátra Br. Wodianer Mór azon utasítással, hogy az egy hazai és egy bécsi jótékonycélú alapítvány létesítésére fordíttassék. — **Zürichből** írják, hogy a neuenburgi tó melletti Yverden városban bűnös kezek kísérletet tettek a színház felgyújtására. Szerencsére korán észre-vették s a gaz terv keresztülvitelét megaka-dályozták. — **Egy türelmes német** statisztikus adatokat gyűjtött a nagy székesegyházak befogadási képességéről. Az ő tapasztalatai szerint első helyen áll a római Szent-Péter templom, mely 54,000 embert képes befoga-dni. — **A drezdai tornaünnep** 21,000 márka defeczittel végződött. — **Darmstadtban** A. D. br. kamarás, szenvedélyes kártyajátékos, egy es-tén egyszerre 50,000 márkát veszített s ennek következtében főbe lötte magát. — **Zichy Antalt** gróf két háromhónapos, sajátkezűleg lelőtt medvebocot állított ki fővárosunkban. A 10 krös belépti díjak a Klotild szeretet-ház ja-vára fognak fordíttatni. — **Kolozsvárt** a Kis-

Szamosból m. csütörtökön Szilveszter Szidi cseléd holttestét fogták ki. A szerencsétlen leány öngyilkos lett. — **Nagy-Váradon** a Brüll-féle gyárban egy 7 éves fiu moslékkal telt kutba esett és meghalt. — **Gyöngyösön** moz-galom indult meg, hogy Bajza József szülő-házát Szűcsi helységben emléktáblával jelöl-jék meg. — **Uj-Tátrafüreden**, mint írják, mind-össze egyetlen egy magyar lapot tartanak, de német van mintegy nyolcz darab Drezdából és Bécsből. No, ez is igazi magyar fiú! — **Rómában** nagy kolera-kórházat építettek, melyre a gyűjtést Leo pápa kezdeményezte. Összesen egymillió gyűlt egybe. — **60 mmásza** választási iratot szállítottak az osztrák bel-ügyminisztériumhoz a közelebb lefolyt kép-viselő-választásokról. — **Két magyar** művész-növendéket tüntettek ki az idén a müncheni képzőművészeti akadémián. — **Ernst Henrik** husz évelőtt az ungvári dalárdának volt tagja, hol feltűnt kitiűnő hangjával. Egy barátja buzditására hangját kiképezte s most a ber-lini operaházhoz van szerződötve. Jelenleg a budapesti operaháznál vendégszerepel. — **A jövő tanévre** a n.-szebeni jogakadémia má-sodik évfolyama is beszüntettetik. A kik-azonban a lefolyt tanévben a II. évfolyamot

bevégezték s a II. alapvizsgát le nem tették, ezen vizsgálatra becsáttatnak. — **Egyik lon-doni lapnak** az ottani erkölcselen üzemekre vonatkozó adatait a kiküldött bizottság lé-nyegükben igazaknak találta.

Közzgazdaság.

A kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság 1885. július havi üzletfor-galmának kimutatása. Bevétel: Pénztár-készlet 1885. július hó 1-én 6729 frt. Betéti számlán 42 tételre 2765 frt 86 kr. Váltó köl-csön-számlán 28134 frt. Előleg kölcsön-szám-lán 925 frt. Jelzálogkölcsön-számlán 3434 frt. Váltó-kölcsön kamat-számlán 579 frt 65 kr. Váltó-kölcsön illeték-számlán 289 frt 69 kr. Előleg-kölcsön kamat-számlán 17 frt 40 kr. Előleg-kölcsön illeték-számlán 8 frt 70 kr. Jelzálogkölcsön kamat-számlán 69 frt 10 kr. Jelzálogkölcsön illeték-számlán 34 frt 55 kr. Váltó-visszleszámitolási számlán 55 frt. Folyó számlán 400 frt. Kisbirtokosok orsz. f.-hitelintézet 1/4% igazgatósági illeték-számlán 72 frt 70 kr. Kezelési költség-szám-lán 21 frt 14 kr. Ügyészi költség-számlán 19 frt 53 kr. 10 százalékos betéti kamatadó-szám-lán 5 kr. Összesen 43555 frt 37 kr. — Ki-adás: Betéti számlán 24 tételre 1861 frt 59 kr. Betéti kamat-számlán 47 kr. Váltó köl-csön-számlán 29780 frt. Előleg kölcsön-számlán 870 frt. Jelzálogkölcsön-számlán

3455 frt. Váltó-visszleszámitolási számlán 5411 frt 56 kr. Váltó-visszleszámitolási ka-mat-számlán 195 frt 29 kr. Berendezési köl-tség-számlán 530 frt 28 kr. Kisbirtokosok orsz. f.-hitelintézet 1/4% igazgatósági illeték-számlán 77 frt. Házbér-számlán 66 frt 66 kr. Tiszti- és szolgafizetés-számlán 54 frt 66 kr. Kezelési költség-számlán 15 frt 37 kr. Ügyészi költség-számlán 12 frt 78 kr. Jóté-kony- és jutalék-számlán 50 kr. Irodai kel-lék-, posta- és bélyegdíj-számlán 9 frt 37 kr. Pénztár-maradvány július hó 31-én 1214 frt 84 kr. Összesen 43555 frt 37 kr. — Kézdi-Vásárhelyt, 1885. augusztus hó 1-én. Sebők József, könyvelő.

Szerkesztői izenetek.

Kádár Ákos Nagy-Szeben. A helyreigazítást, mint látható, megtette a helyettes szerkesztő, kinek le-veled küldötted. Levélben többet.
Sz. J. Borszék. Csinos, természetű rajza, mi-helyett lehet, jóni fog. Egy furdó levéllel nagyon megörvendeztetne. Szíves üdvözlét!
B. M. Szíves ígéretet várjuk, mert e fajta közle-ményekkel ez idő szerint nem igen rendelkezünk. Kár lenne, hogy szép tollát még tovább is pihen-tesse. Reméljük, hogy személyes találkozásunk al-kalmával kész munkálattal fog minket meglepni. Addig is a legmelegebb üdvözlötünk.

Felölös szerkesztők:
Ifj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdamban és Csikszeredában Györgyakab Márton bérlőnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisváltásoknak.
" " szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlesztési kimutatás. L. K.
Adóhátralék kiemutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adó-intés.
Adósság-level r. k. egyház. tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, r. k. népi iskolák részére, B. minta.
Állategészségügyi kimutatás.
Arverési feltételek.
Arverési keres, ingóságokra és ingatlanokra.
Arverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Arverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Arverési könyv.
" bir. végrehajtóknak.
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási könyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; beliv (L. K.)
" küliv.
Bizonyítvány, újoncz-felzsolamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. E.)
Cseléd-könyv.
Cseléd-elbocsátási bizonyítvány.
" könyvi ajánlat.
" nyilvántartás.
Ozúor, kávé és sörfigyaszatási adóbejelentés.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségügyi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Erdei kihágások utáni pénzbüntetések nyilvántar-tása.
Elemi kárfelvétel.
Ellennyugta.
Építkezési engedély.
Értesítés a kereszteleési, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felebbezés a közigazgatási bizottsághoz erdei ki-hágások ügyekben.
Földkönyv.
Gazda-nyilvántartás.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hagyatékli leltár, beliv.
" küliv.
Halálozet-felvétel, bíróságok részére.
Halálozet-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halálozet-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.

Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orv. segélyben nem részesi-tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelent. ragályos, járványnyá válható vagy járványos betegségben történt haláleset-ről, VI. minta.
Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati könyvek-ke, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változati kimutatás.
Hirdetés az igénylőkhoz végrehajtóknak.
Himmlőltási bizonyító tábla.
Himmlőltási részletes kimutatás.
Hivatalos arverési hirdetmény. Adóüg. Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bírósághoz.
Idésvény, erdőkíhágások ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágások ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-dubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-dubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio in-dubiam et adestator in Defunctorum.
Iskolai anyakönyv B. minta.
" " tanköteles növendékek részére.
" felvételi napló B. minta.
" költségvetés.
" mulasztási bejelentés a tanfelügyelőséghez.
" kimutatás C. minta.
" pénztári napló.
" statisztikai kimutatás, vagyis 3-as tabella számadás.
Ítélet, községi bírósághoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiad. lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiad. marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előjárósága által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágot szarvasmarháról.
Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántar-tásáról.
Jelentési levél, utazók számára.

Jelzálogjog bekebelezése vagy előjegyzéseiránti keres.
Jelzálogj. bekebl. vagy előjegyz. iránti keres felzete.
Kataszteri birtokiv, küliv.
" beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-szére.
Közbesítési iktató-jegyzőkönyv.
Közbesítési vévény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti keres, ingóságok-ra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajtha-lanság cím. leirandó egyenes adóhátralékokról.
Kimutatás a 6-12 éves és 13-15 éves gyerme-kek összeírásához.
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevé-nyekről.
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény.
Kötelezvény feliven.
Közmunka-nyilvántartási könyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolv. (Könyvecske.)
Községi marha-igazolvány, küliv.
" beliv.
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátralékli kimutatás, küliv.
" beliv.
Leltár r. k. lelkeszi, kántortanítói, tanítói stb. va-gyonról.
Leltár r. k. iskola ingó és ingatlan vagyonáról.
Leltár r. k. templom ingó és ingatlan vagyonáról.
Levélboríték "Excellensissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lónhart" stb. czimzárattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboríték "A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak" czimzárattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Levélboríték "A nagyon tisztelendő lelkeszi hiva-talnak" czimzárattal ellátva. 1 drb 2 kr.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági ítélet, közs. bir.
Makacsági tárgyalási könyv.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonio.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
Nemleges zálogl. jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)

Nyilvántartás az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján bejelentett és tárgyalt erdei kihágásokról.
Nyugta és ellennyugta, r. k. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir.
Panaszkönyv, erdőkíhágások ügyekhez.
Pénz-napló erdőkíhágások- és pénzbüntetésekről.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló r. kath. egyházmegyéknek, küliv.
" beliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a r. k. egyház adóairól küliv.
" beliv.
Sommás makacsági ítélet.
" kereset.
" felzete.
" váltókereset.
Sürgős zálogjog bekebelezési keres Háromszékme-gye gyámpénztára részére.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bün-nyűben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére.
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási könyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Tárgyalási könyv makacsági esetben.
Tárgyalási könyv erd. kihágások ügyekhez.
Törzskönyv-lapja, küliv.
" beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti keres.
" " felzete.
Utazási napló.
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére.
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. keres (L. J.)
" felzete.
Zálogjog törlése iránti keres.
" felzete.
Záloglasi, becsli. és ár. könyv adóügyben, küliv.
" beliv.
Záloglasi könyv, adóügy.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és rőpiratok, bármilyen alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujeví és más alkalmi üdvözlötek, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Végül ajánlom a következő műveket, melyek nálam tetemesen leszállított áron kaphatók: **Statistika elmélete**, Dr. Konek Sándortól — **Az osztrák-magyar monarchia statistikája**, Dr. Pásztor Móról, 4 füzet. — **1881. LIX. t.-cz.** a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. LIV. t.-cz. módosítása tárgyában; az **1881. LX. t.-cz.** a végreh. eljárásról; **függelék** az összes hatálybaléptetési rendeletekhez, jegyzetekkel, utasításokkal és magyarázatokkal ellátta Dr. Nagy Ferencz. — **Az alkotmány és az igazságügyi politika**, Karvasy Ágosttól. — **Az 1847/8-ik évi országgyűlési törvényezikkek.** — **1870. XLII. t.-cz.** a köztörvényhatóságok rendezéséről. — **A közrendészeti tudomány**, Karvasy Ágosttól. — **Váltójogtan**, Dr. Karvasy Ágosttól. — **A magyar váltóeljárás**, tekintettel az új bírósági szervezetre, Dr. Apáthi Istvántól. — **Az új váltóeljárás**, magyarázattal és irománypéldákkal, Kassay Adolfól. — **Törvényozikk** a kir. közjegyzőkről. — **Törvényozikk** az országgyűlési képviselők választásáról. — **Az új vadászati törvény.** — **Polgári törvénykezési rendtartás.** — **Ugyanaz**, az 1870-ki XIV. póttörvényezikkel. — **Ideiglenes polgári perrendtartás**, az erdélyi nagyfejedelemség és a vele egyesített részek számára. — **Ausztriai általános polgári törvénykönyv**, Karvasy Ágostól. — **A társu-lási intézmények a nemzetgazdaságban**, Kautz Gyulától. — **Politika vagy országászatban**, Kautz Gyulától. — **Adalék a magyar közjoghoz**, Deák Ferencztől.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.